

Commissievergadering d.d. 8 april 2026

Rapportage PFAS-pesticiden (brief van 12 november 2025); geagendeerd door de Statenfracties van PvdA en SP

Bijdrage van Sonja Hilgenga-van Dam

Voorzitter,

PFAS zit in ongelooflijk veel producten uit ons dagelijks leven. In make-upproducten, in zeepproducten, in de antiaanbaklaag van pannen, in verf en coatings en nog veel meer. Toen ik mij een aantal jaar geleden in dit onderwerp verdiepte, was ik onder de indruk van de grote hoeveelheid producten die PFAS-houdende stoffen bevatten. We weten dat deze producten kankerverwekkend zijn, hormoon verstorend werken en inmiddels aanwezig zijn in ieder mens. Ik heb mij toen oprecht afgevraagd: Waarom verbieden we die stoffen niet?

Sommige producten kunnen we verbieden en dat gebeurt nu ook meer, maar voor veel zaken zijn nog geen goede alternatieven ontwikkeld zoals bijvoorbeeld in sommige medicamenten in de gezondheidszorg. In bepaalde veiligheidssectoren is men voor een goede bescherming ook nog afhankelijk van PFAS-houdende producten. Daarmee zet ik, voorzitter, het dilemma neer dat ook van toepassing is voor de landbouwsector. Juist daar kan door de toepassing van PFAS soms veel lagere concentraties gewasbeschermingsmiddelen worden ingezet en alternatieven zijn niet altijd beschikbaar.

Heeft het CDA zorgen over PFAS in gewasbescherming? Jazeker. Ook de landbouwsector zelf heeft zorgen hierover. Op de etiketten van de producten is vaak niet goed te zien of producten PFAS houdend zijn vertelde een akkerbouwer aan mij. Er staan vooral de eigenschappen van het product op en de toepassingsvoorwaarden. Het is belangrijk om deze informatie te delen met de sector.

Het CDA kan zich op hoofdlijnen ook vinden in de aanbevelingen van het rapport. Want de visie van het CDA is niet zwart-wit. Niet direct een totaalverbod op alles maar eerder een balans tussen gezondheid en haalbaarheid. Dus ja, wij willen werken aan minder PFAS-gewasbeschermingsmiddelen maar wel stapsgewijs en realistisch. Het moet werkbaar blijven voor de landbouw en de voedselproductie mag niet in gevaar komen. De sector heeft tijd nodig om te werken aan de innovatie en alternatieven voor de PFAS-pesticiden.

Uw laatste vraag is: Hoe kijkt uw fractie aan tegen een betere bescherming van onze drinkwaterbronnen tegen doordringing van PFAS in onze watervoorraden?

Het CDA wil onze drinkwaterbronnen goed beschermen. Het CDA wil eerst meer gerichte informatie verzamelen via de grondwater atlas en het uitbreiden van het provinciale netwerk grondwatermetingen. Ook het CLM concludeert dat we over onvoldoende specifieke data beschikken. Daarmee kunnen we aan de slag om te kijken welke maatregelen noodzakelijk zijn voor de bescherming van onze drinkwaterbronnen. Er zijn nu nog onvoldoende betrouwbare data over PFAS houdende gewasbeschermingsmiddelen. Zo concludeerde ook CLM. We sluiten niet uit dat een ruimtelijk instrumentarium zal moeten worden ingezet voor specifieke gebieden maar willen hier niet op vooruit lopen.